

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1933.

Första kammaren.

Nr 1.

Sedan i kraft av § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen riksdagen sammankommit till lagtima möte här i huvudstaden tisdagen den 10 januari 1933, sammanträdde riksdagens första kammare i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsal samma dag,

Tisdagen den 10 januari,

kl. 11 f. m.

Herr **Trygger** framträdde till talmansbordet och yttrade: Ärade församling! Vi mötas under förhållanden, ägnade att hos envar väcka allvarlig oro och en livlig åstundan att genomtränga den slöja, som döljer framtiden. Icke blott vårt land utan hela världen vändas under en dödsstillhet, vilken alltjämt breder ut sig över områden, som man varit van att se fyllda av verksamhetslust och idogt arbete.

Huru länge skall denna mara rida våra sinnen? Skönjes ej åtminstone en gnista av hopp från någon än så avlägsen ljuskälla? Kan man icke spåra ens en rörelse, låt vara aldrig så ringa, inom det töcken, som lägrat sig över tillvaron? Dessa äro frågor, som i alla länder ställas av en till annan. Och svaren, ja, de mynna i regel ut däri, att även den skarpaste blick för närvarande ej når längre än till en större eller mindre ovisshet.

Härvid få vi dock ej slå oss till ro. Vi måste till utgångspunkt för vårt handlande taga vissheten därom, att framtiden skall återskänka oss mycket av vad nu kan anses förlorat. Varken den enskilde eller samhället kan släppa tanken på en lycklig framtid. Insikten härom blir för oss av stor betydelse, då vi nu stå spörjande vid vägskalet. Vi ha att välja mellan två vägar. Den ena är jämn och behaglig i sin första sträcka, men blir undan för undan sämre, ja slutligen oframkomlig. Den andra åter, en trång och klippig stig, kräver från vår sida möda och försakelser, icke minst av vanor, som blivit oss kära. Underkasta vi oss emellertid dessa obehag, komma vi småningom fram till banade sträckor, jämförliga med, kanske överlägsna dem, på vilka vi under lyckligare dagar vandrat.

Med andra ord, det problem, som vi ha att lösa, gäller, huruvida den ekonomiska depression, som råder, tillåter oss att leva vårt liv i stort sett som förut eller om vi måste sätta in hela vår kraft på att med det kapital, som ännu finnes kvar, och de besparingar, som kunna göras, stödja och stärka våra hårt beträngda näringar.

Jag skulle föga känna riksdagens första kammare, om jag ens ett ögonblick antog, att kammaren skulle vara villig att på bekostnad av rikets framtid tillfredsställa nuets många poekande krav. Kammaren fattar för visso sin uppgift att med sakkunskap och mogenhet i omdöme undersöka situationen och att i enlighet med god tradition vid sina beslut framför allt ha för ögonen landets stora intressen. Från språng i det okända håller sig kammaren fjärran. Oberörd av slagord och dagsmeningar har denna församling att

tränga fram till kärnan i vad som orsakat de nuvarande svårigheterna och därur hämta ledning för deras övervinnande. Sker detta, torde man *trots allt* komma att stanna vid den meningen, att huvudorsaken till rubbningen i vår ekonomi är att söka i internationella förhållanden, som i väsentlig grad varit undandragna vårt inflytande, samt att förnämsta botemedlet mot världskrisen, vad oss angår, är att finna i en intelligent anpassning från vårt folks sida till de försämrade möjligheter, som numera föreligga för oss att med framgång deltaga i den allt skarpare världskonkurrensen.

Under den tidsperiod, som tog sin början med världskriget, bör det, om någonsin, ha blivit klart för alla, att folken älska sig själva och i förhållandet till varandra högst komma till tolerans och aktning. I själva verket nå även medborgarna i ett land ofta icke stort längre. Vad som dock binder dessa senare samman är den känsla av gemenskap, som finnes på djupet hos ett folk och näres av minnet om samfällt genomlevda öden. Det gäller för var och en, särskilt i nödens stund, att ur denna gemensamhetskänsla vinna styrka till ökade ansträngningar för det helas väl och till upprätthållandet av andra nationers aktning. Huru skulle vårt anseende utåt kunna bevaras, om Sveriges folk, som icke tillnärmelsevis underkastats de lidanden, som träffat nästan hela vår världsdal, skulle i hopplös likgiltighet för framtiden söka endast en tillfällig räddning ur den förödelse, som överskridit även våra gränser? Med en dylik ekonomisk politik bleve vårt lands betydande roll i det stora kulturarbetet för alltid slut. Runt om i världen skulle man i bästa fall räkna oss ett pinsamt beklagande.

Så får icke ske. Vi måste behärskas av vilja och brinna av lust att kämpa oss tillbaka till vårt gamla välstånd. Vi måste följaktligen vid våra beslut angående hjälpåtgärder, som den ekonomiska situationen gör nödvändiga, taga oss väl till vara för att organisera vårt land till ett stort, gemensamt fattighus.

Må den högste stå oss bi i våra bemödanden att klart fatta och fullt göra vår plikt mot fäderneslandet.

Med dessa ord förklarar jag detta sammanträde öppnat.

Sedan herr ordföranden därefter intagit talmansplatsen, tillkännagav herr ordföranden, att han på grund av bestämmelsen i § 1 mom. 2 av kammarens ordningsstadga anmodat sekreteraren hos arbetsdomstolen Lode Wistrand att, till dess sekreterare blivit utsedd, föra kammarens protokoll ävensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjäning till erforderligt antal.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1933.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför departementschefen företagas, innan årets lagtima riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar A. Amnér, L. Widell och E. Björnsson samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar K. Hildebrand, H. S. Tamm och E. Hallin.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter dels för 18 personer, som vid val i september 1932 för vissa valkretsar utsetts till ledamöter av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1933, dels ock för 4 personer, som vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av första kammaren i stället för avgångna ledamöter.

Då typografen Hugo Höglund i Göteborg, som blivit utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för Göteborgs stads valkrets för tiden till den 1 januari år 1935, sedermera av sagt sig uppdraget, undantogs den för honom utfärdade fullmakten från granskning.

Vid granskning av övriga fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen jämte en förteckning å de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:
Gösta Siljeström.

Den åberopade förteckningen, som jämväl upplästes, lydde sålunda:

Förteckning å ledamöter av riksdagens första kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1933.

Stockholms län och Uppsala län.

1. Före detta kommunalkamreraren Gustaf Wilhelm Källman i Sundbyberg.

Östergötlands län med Norrköpings stad.

2. Godsägaren friherre Israel Kristian Gustaf Lagerfelt å Lagerlunda.
3. Riksbanksfullmäktigen Viktor Larsson i Stockholm.
4. Lantbrukaren David Hjalmar Pettersson i Bjälbo.
5. Lektorn Oscar Ulrik Bernhardin Olsson i Djursholm.
6. Borgmästaren Gustaf Adolf Björkman i Norrköping.
7. Lokomotivföraren Oscar Gottfrid Karlsson i Vadstena.
8. Professorn Karl Gustaf Westman i Uppsala.
9. Byråföreståndaren Per Albert Bergström i Norrköping.

Göteborgs stad.

10. Redaktören Emil Rosén i Göteborg.

Värmlands län.

11. Lantbrukaren Karl Wilhelm Bodin i Trangärd.

Västernorrlands och Jämtlands län.

12. Före detta borgmästaren Carl Albert Lindhagen i Stockholm.
13. Rådmanen Carl Gustaf Velander i Sundsvall.
14. Ekonomichefen Janne Gustaf Waller i Skönsberg.
15. Lantbrukaren Olof Leonard Tjällgren i Multrä.
16. Statsrådet Ivar Teodor Vennerström.
17. Byråchefen Axel Samuel Emanuel Larsson i Ulriksdal.
18. Hemmansägaren Anders Olof Frändén i Kälarne.
19. Redaktören Nils Axel Andersson i Östersund.
20. Hemmansägaren Henrik Andersson i Boda.
21. Redaktören Johan Mauritz Västberg i Sundsvall.

Vidare upplästes och lades till handlingarna ett från justitiedepartementet ankommet protokoll, så lydande:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 9 januari 1933.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Västerbottens län den 7 januari 1933 inkommit en den 5 i samma månad dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att, sedan f. statsrådet Gustav Rosén blivit för Västerbottens läns och Norrbottens läns valkrets utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari år 1931, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 26 § av lagen om val till riksdagen byggmästaren J. M. Bäckström i Teg, Umeå socken, blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari år 1939.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

Gösta Siljeström.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop av kammarens ledamöter, varvid såsom frånvarande antecknades:

- herr *Branting*,
- » *Larsson, Viktor*,
- » *Wohlin*,
- » *Asplund*,
- » *Sandström*,
- » *Lindmark*.

Följande inkomna läkarintyg upplästes:

Att bankofullmäktige *Viktor Larsson* på grund av urinvägssjukdom med feber är oförmögen att tillsvidare deltaga i riksdagsarbetet, intygas.

Stockholm den 8 januari 1933.

Ferd. W. Schmidt.

Leg. läkare.

Vidare upplästes fyra till kammaren inkomna ansökningar av följande lydelse:

Telegram. Berlin $\frac{9}{1}$

Riksdagen, Stockholm.

Anhåller vördsamt ledighet riksdagen tillsvidare.

Wohlin.

Till riksdagens första kammare.

På grund av tjänstegöromål förhindrad inställa mig vid riksdagens början får jag vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsuppdraget till och med den 13 januari 1933.

Luleå den 7 januari 1933.

C. I. Asplund.

Representant för Västerbottens och Norrbottens län.

Till riksdagens första kammare.

Med åberopande av hinder till följd av min tjänst får jag härmed vördsamt anhålla om befrielse från skyldighet att närvara vid riksdagens förhandlingar förrän den 14 innevarande januari.

Luleå den 6 januari 1933.

P. Sandström.

Ledamot av riksdagens första kammare för
Västerbottens och Norrbottens län.

Till riksdagens första kammare.

Härmed får jag vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under 3 dagar från och med den 10 i denna månad.

Drängsmarkby den 6 januari 1933.

Carl Lindmark.

Led. av I kammaren för Västerbottens och
Norrbottens län.

De begärda ledigheterna beviljades.

Anställdes val av talman; och utsågs därtill:

herr Vennersten..... med 138 röster.

Företogs val av förste vice talman; och utsågs därtill:

herr Olsson, Olof med 112 röster.

Anställdes val av andre vice talman; och utsågs därtill:

herr Nilsson, Petrus, i Gränebo..... med 74 röster.

Herr **Trygger**, som nu lämnade talmansplatsen, yttrade därvid till herr talmannen: Klubban söker sig med glädje tillbaka till sin förre innehavare.

Herr **talmannen** intog talmansplatsen och yttrade: Herr ålderspresident, ärade ledamöter av denna kammare! Å vice talmännens och egna vägnar framför jag vårt gemensamma tack för det förnyade förtroende, som kammarens ledamöter visat oss genom de nyss förrättade valen. För egen del vill jag tillägga ett tack för den välkomsthälsning, som herr ålderspresidenten behagade rikta till mig för ett ögonblick sedan, och tillika i tacksam hågkomst av det förtroende och den välvilja, som under de gångna fem åren visats talmannen, be att få komma i åtnjutande av samma välvilja från kammarledamöternas sida även vid denna riksdag.

Det är ingen oväsentlig faktor för ett gott samarbete mellan kammaren och talmannen, att den senare känner sig med rätta kunna räkna på den förståelse och den välvilja, som vi veta varit i bruk sedan gammalt i denna kammare.

I kammarens sammansättning ha väsentliga ändringar skett sedan föregående riksdag. Icke mindre än 14 platser ha fått nya innehavare. Det inträffar också det enligt mitt förmenande mycket glädjande förhållandet, att av dessa icke mindre än 7 antingen äro gamla riksdagskamrater till oss från andra

kammaren eller också i annan egenskap kommit att stå kammaren nära. Nu hälsa vi såväl dessa 7 som de övriga nytillkomna välkomna med uttalande av den förhoppningen, att de skola finna trevnad i arbetet, såsom det också sedan gammalt här varit bruk.

När vår ärade ålderspresident i fjol höll sitt som vanligt tänkvärda anförande till oss och påminde om tidens alla besvärligheter, så tillät jag mig i anslutning därtill framhålla, hurusom tidens anlete återspeglas i det arbete, som här blir oss förelagt att utföra. Den bilden är ingalunda vacker. Man måste ju säga, att tidsförhållandena sannerligen äro sådana, att vi måste vara beredda på att få ett omfattande, ansvarsfullt och svårt arbete vid denna riksdag. Man skulle kunna fråga sig: Vad skola vi då göra för att bereda oss att fylla vårt värv och att göra den personliga insats, som givetvis alla och envar av oss skulle önska göra? Man skulle kunna svara genom att söka svar på en annan fråga: Är det vår rätt och vår skyldighet, och hur länge är det så, att med tillförsikt och förtröstan ta emot de bekymmer och svårigheter, som tiden medför? Svaret måste säkerligen bli, att den rätten och den plikten upphöra *aldrig*. Vi måste bevara den mänskliga förmågan att icke se alltför mörkt på tidens företeelser, vare sig vi sedan stödjade oss på ett hopp eller en förvisning om att bakom den mörka förlåt, som den närvarande tiden visar, vänta i alla fall ljusare dagar.

I den förhoppningen, att det trots alla de svårigheter, som vi gå till mötes, skall vara möjligt att fortfarande behålla i sikte denna ljusare framtid, ber jag nu att till kammarens samtliga ledamöter få uttala min önskan om en god fortsättning på det nyss ingångna året.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren att nu företaga val av sekreterare.

Valet företogs, och befanns efter valförrättningens slut hava blivit till sekreterare utsedd:

kanslirådet G. H. Berggren med 86 röster.

Kanslirådet Berggren fick nu företräda, underrättades, att han blivit av kammaren vald till sekreterare, och övertog protokollsföringen.

In fidem

Lode Wistrand.

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att onsdagen den 11 innevarande månad kl. 11 f. m. infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats 75 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter proportionellt i förhållande till ledamotsantalet i varje valkrets finge ske genom sekreteraren.

Denna hemställan bifölles.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 12.05 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 11 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10.30 f. m.

Herr *Branting* anmälde, att han infunnit sig vid riksdagen.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde torsdagen den 12 innevarande månad företaga följande val, nämligen

dels av fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning,

dels av fyra ledamöter för att delta i talmansöverläggningarna,
dels ock av två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli.

Detta förslag antogs.

Herr talmannen yttrade vidare, att han, likaledes efter samråd med andra kammarens talman, finge föreslå, det första kammaren ville besluta att företaga vid sammanträde, som komme att hållas måndagen den 16 i denna månad, val av ledamöter och vid sammanträde påföljande dag val av suppleanter i de ständiga utskotten och utrikesnämnden.

Vad herr talmannen sålunda föreslagit bifölls.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som anförde: Jag ber att få hemställa, herr talman, att kammaren måtte besluta, att antalet suppleanter i de ordinarie utskotten måtte för denna kammares vidkommande bestämmas till: i konstitutionsutskottet 14, i statsutskottet 16, i bevillningsutskottet 13, i bankoutskottet 8, i första lagutskottet 8, i andra lagutskottet 12 och i jordbruksutskottet 8.

Denna hemställan bifölls.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren nu, kl. 10.33 f. m., att ajournera sina förhandlingar till kl. 10.45 f. m.

Till åttlydnad av Kungl. Maj:ts kallelse avgingo herr talmannen och kammarens ledamöter kl. 10.45 f. m. till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av komministern i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm Oskar Krook. Efter

gudstjänstens slut begav kammaren sig till rikssalen, i vilken även andra kammaren infann sig.

Hans Maj:t Konungen kom tillstädes och öppnade riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal, varefter hans excellens herr statsministern Hansson uppläste Kungl. Maj:ts berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Herr **talmannen** framträdde därpå och yttrade:

Allernådigste Konung, Eders Maj:t!

Då riksdagens första kammare i dag till Eders Maj:t framför sin undersåtliga vördnad, fogar kammaren därtill en varm lyckönskan med anledning av det regeringsjubileum, som Eders Maj:t för kort tid sedan kunnat fira. Under ett kvartssekel, kännetecknat av de våldsammaste omstörtningar som någonsin hemsökt denna världsdel, har vårt land fått åtnjuta en tid av fredlig utveckling, som ökat vår kraft att motstå de prövningar, världskriget även för oss skulle medföra.

Det har förunnats Eders Maj:t att främja denna utveckling, att hävda landets oberoende och självbestämmningsrätt under ett kritiskt skede och lägga en fast grund för samförståndet mellan de nordiska folken. Härför har krävts en politik, präglad av måttfullhet, försiktighet och klokt förutseende, varigenom de i det politiska livet oundvikliga motsättningarna mildrats och de stridiga intressena bragts att samarbeta till det helas väl. Ett dylikt samarbete är uppenbarligen även framgent av nöden. Nationen lär icke kunna utveckla mera av samlad kraft än som fordras för övervinnande av de växande finansiella och ekonomiska svårigheterna, för tryggande av vår produktionsbestånd och utveckling och för bekämpande av en alltjämt omfattande arbetslöshet. I sådant syfte bebådar Eders Maj:t nu också förslag om vittgående åtgärder. Det är första kammarens förhoppning att kunna verkligt bidra till frågornas lösning. Det gäller ju att icke blott tillgodose stundens omedelbara behov utan även att hålla vägarna öppna för en gång kommande bättre tider. Icke minst ur denna synpunkt måste med tillfredsställelse hälsas vad Eders Maj:t meddelat om möjligheten att genom kraftiga besparingsåtgärder hålla de oundvikliga skattehöjningarna inom måttliga gränser, ett resultat även ägnat att stödja de av Eders Maj:t förebådade åtgärderna för uppmuntrande av den enskilda företagsamheten.

Första kammaren, som delar Eders Maj:ts glädje över föreningen mellan Hertigen av Västerbotten och prinsessan från vårt grannland i söder, hälsar den unga prinsessan välkommen till sitt nya hemland och önskar fursteparet välgång och trevnad, byggda på den nedärvda pliktuppfyllelsens säkra grund.

Under betygande av sin tacksamma tillgivenhet beder kammaren Eders Maj:t mottaga de varmaste välönskningar för det nya år, som nu ingått.

Sedan andra kammarens talman därefter i denna kammarens namn till Hans Maj:t Konungen framfört andra kammarens undersåtliga vördnad, fingo talmannen vardera mottaga ett exemplar av Kungl. Maj:ts propositioner nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1933/1934, samt nr 2, med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1932/1933, varefter ceremonien å rikssalen avslutades och första kammaren enligt beslut, fattat före avtågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 12.48 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Torsdagen den 12 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr statsrådet *Schlyter* avlämnade

dels Kungl. Maj:ts skrivelse om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

dels ock Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 3, med förslag till lag om ändring i vissa delar av 16 kap. giftermålsbalken;

nr 4, med förslag till lag om ändrad lydelse av 91 § lagen den 22 juni 1911 (nr 55) om ekonomiska föreningar; och

nr 5, med förslag till lag om ändrade bestämmelser i vissa fall rörande fördelning av böter m. m.

Herr statsrådet *Vennerström* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 8, med förslag till lag om frikallelse, helt eller delvis, för vissa värnpliktiga från värnpliktens fullgörande under fredstid;

nr 9, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 § förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift m. m.;

nr 10, angående utvidgad rätt till ersättning för skada av björn m. m.;

nr 11, angående medgivande för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja kronoegendom m. m.;

nr 12, angående omläggning av taken å veterinärhögskolans byggnader;

nr 14, med anhållan om riksdagens yttrande rörande vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1932 fattade beslut; och

nr 16, med förslag till lag om ändrad lydelse av 45 § sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 12 januari 1933.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Malmöhus län denna dag inkommit en den 10 januari 1933 dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att, sedan domänintendenten Sven Linders blivit för Malmöhus läns med Malmö stad och Hälsingborgs stad valkrets utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1929, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 26 § av lagen om val till riksdagen lantbrukaren Alfr. Andersson, Bussjö, Ystad, blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari år 1937.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för *Första kammarens protokoll 1933. Nr 1.*

justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

Gösta Siljeström.

Företogs val av fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Bergman	» 73 röster,
» Björnsson	» 73 » ,
» Hansson, Sigfrid	» 73 » ,
» Widell	» 73 » .

Anställdes val av fyra ledamöter för att deltaga i talmansöverläggningarna; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Kvarnzelius	med 63 röster,
» Trygger	» 63 » ,
» Westman	» 63 » ,
» Åkerberg	» 63 » .

Företogs val av två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr von Geijer	med 34 röster,
» Wahlmark	» 34 » .

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts nästlidna dag på rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts under gårdagen på rikssalen överlämnade propositioner nr 1 och 2 blevo dessa propositioner på begäran bordlagda.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens år 1932 församlade revisorers berättelse om verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1931—30 juni 1932.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1932 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1932 församlade revisorers berättelse om verkställd granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning för tiden 1 juli 1931—30 juni 1932 m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott militieombudsmannens vid innevarande riksmöte avgivna ämbetsberättelse.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Torsten Karl Viktor Nothin att under innevarande lagtima riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hava inseende över riksdagens kansli.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 3—5, 8—12, 14 och 16 blevo desamma på begäran bordlagda.

Efter föredragning av en från fullmäktige i riksgäldskontoret inkommen skrivelse till riksdagen med överlämnande av ett av riksdagens besparingskommitté den 20 december 1932 avgivet betänkande beslöt kammaren hänvisa detta betänkande i vad det avsåg ändring i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal till kamrarnas talmän för att, efter behandling vid talmanssammanträde jämlikt § 3 mom. 2 av de för riksdagen antagna reglementariska föreskrifter, av talmännen överlämnas till bankoutskottet.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 1, av herr *Ekman*, om åtgärder till hejdande av den s. k. automatiska utgiftsstegringen beträffande folkskolorna;

nr 2, av herr *Ekman*, om ökning av anslaget till stipendier åt yngre svenska musikidkare med anlag för tonsättningskonst m. m.;

nr 3, av herr *von Heland* m. fl., om utfärdande av föreskrifter rörande ursprungs-beteckning för importerade lantmanna- och trädgårdsprodukter; samt

nr 4, av herr *von Heland* m. fl., om utfärdande av föreskrifter om ursprungs-beteckning för importerad fisk.

Ordet lämnades på begäran till herr **förste vice talmannen**, som anförde: Jag ber att få hemställa, herr talman, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 uppföras sist bland ärendena på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Denna hemställan bifölls.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2,34 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
